

POSTANOWIENIE

Dnia 5 grudnia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Ryński

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 5 grudnia 2017 r.,

sprawy **A.M.**

skazanego z art. 156 § 1 pkt 2 k.k.

z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w [...]

z dnia 4 kwietnia 2017 r., utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w [...]

z dnia 8 grudnia 2016 r.

p o s t a n o w i ł

I. oddalić kasację obrońcy skazanego jako oczywiście bezzasadną;

II. obciążyć skazanego kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

A. M. został oskarżony o to, że:

I. w nocy na 26 kwietnia 2015 r. w [...] w pubie E. pchnął nożem A. B. w lewą część klatki piersiowej, czym spowodował u wymienionego ranę kłuto-ciętą penetrującą do lewej jamy opłucnowej i jamy otrzewnej z uszkodzeniem naczyń międzyżebrowych, przepony, śledziony oraz z lewostronną odłą opłucnową i krwiakiem lewej jamy opłucnowej, które to obrażenia stanowią ciężki uszczerbek na zdrowiu w postaci choroby realnie zagrażającej życiu, przy czym czynu tego dopuścił się w ciągu 5 lat po odbyciu co najmniej 6 miesięcy kary pozbawienia wolności za umyślne przestępstwo podobne,

tj. o przestępstwo z art. 156 § 1 pkt 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.;

II. w nocy na 26 kwietnia 2015 r. w [...] działając wspólnie i w porozumieniu z K. M. i P. K. wziął udział w pobiciu Ł. Z. polegającym na uderzeniu wymienionego nieustalonym przedmiotem w głowę oraz zadawaniu uderzeń rękami po głowie i całym ciele a także używał noża, którym zadał ranę ciętą lewego przedramienia w okolicy stawu łokciowego, przez co naraził Ł. Z. na bezpośrednie niebezpieczeństwo nastąpienia skutku w postaci ciężkiego uszczerbku na zdrowiu lub naruszenia czynności narządu ciała na okres powyżej dni siedmiu, przy czym czynu tego dopuścił się w ciągu 5 lat po odbyciu co najmniej 6 miesięcy kary pozbawienia wolności za umyślne przestępstwo podobne,

tj. o przestępstwo z art. 159 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.

Sąd Rejonowy w [...] wyrokiem z dnia 08 grudnia 2016 r. w sprawie II K .../16 oskarżonego A.M. uznał za winnego popełnienia czynu zarzucanego mu w pkt I i za to z mocy art. 156 § 1 pkt 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. skazał go, a na podstawie art. 156 § 1 pkt 2 k.k. wymierzył mu karę 6 lat pozbawienia wolności. Oskarżonego A.M. uznał za winnego popełnienia czynu zarzucanego w pkt II i za to z mocy art. 159 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. skazał go, a na podstawie art. 159 k.k. wymierzył mu karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności. Na podstawie art. 85 k.k., 85a k.k. i art. 86 § 1 k.k. wymierzone w pkt I i II kary pozbawienia wolności połączył i wymierzył oskarżonemu A. M. karę łączną 6 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Po rozpoznaniu apelacji wywiedzionej przez obrońcę oskarżonego Sąd Okręgowy w [...] wyrokiem z dnia 4 kwietnia 2017 r., sygn. akt VII Ka .../17 utrzymał zaskarżony wyrok w mocy.

Kasację od tego orzeczenia wywiódł obrońca skazanego zarzucając rażące naruszenie prawa procesowego, które miało istotny wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. poprzez zaniechanie dokonania wszechstronnej kontroli odwoławczej i nienależyte rozpoznanie zarzutów postawionych w apelacji, w szczególności przez zaakceptowanie błędnego poglądu Sądu I instancji, iż brak jest podstaw do uznania, iż skazany A. M. działał w ramach obrony koniecznej, podczas gdy materiał dowodowy niniejszej sprawy, a w szczególności nagranie monitoringu prowadzi do przeciwnego wniosku.

W oparciu o tak sformułowany zarzut skarżący wniósł o uchylenie

zaskarżonego wyroku oraz wyroku Sądu pierwszej instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W pisemnej odpowiedzi na kasację Prokurator wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja wywiedziona przez obrońcę skazanego okazała się bezzasadna i to w stopniu oczywistym.

Zgodnie z art. 519 k.p.k., kasacja może być wniesiona od prawomocnego wyroku sądu odwoławczego kończącego postępowanie, a zarzuty kasacyjne nie mogą wprost kwestionować ustaleń faktycznych, bowiem kasacja może być wniesiona tylko z powodu uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. lub innego rażącego naruszenia prawa (art. 523 § 1 k.p.k.).

Podnieść należy, że Sąd Okręgowy w [...] stosując się do nakazu wyrażonego w art. 433 § 2 k.p.k., rozpoznał, a w uzasadnieniu orzeczenia, zgodnie z wymogiem określonym w art. 457 § 3 k.p.k., podał dlaczego uznał zarzuty podniesione w apelacji obrońcy skazanego za niezasadne i w tym zakresie należy odesłać skarżącego do lektury uzasadnienia, bowiem bezzasadne jest jego powtarzanie.

Autor kasacji, ignorując zasadę z art. 519 k.p.k., w ogóle nie werbalizuje naruszenia wzorców normujących rzetelną kontrolę odwoławczą (art. 457 § 3 k.p.k., art. 433 § 2 k.p.k.), w to miejsce zaś *de facto* ponownie przywołuje poprzednie zarzuty apelacyjne, traktując przy tym Sąd Najwyższy jako sąd trzeciej instancji. Tymczasem zarzuty podniesione w kasacji pod adresem orzeczenia sądu pierwszej instancji podlegają rozważeniu przez sąd kasacyjny tylko w takim zakresie, w jakim jest to nieodzowne dla należytego rozpoznania zarzutów stawianych orzeczeniu sądu odwoławczego. Nie można ich zatem rozpatrywać w oderwaniu od tych ostatnich zarzutów, albowiem funkcją kontroli kasacyjnej nie jest ponowne - "dublujące" kontrolę apelacyjną - rozpoznawanie zarzutów stawianych przez skarżącego orzeczeniu sądu pierwszej instancji. Z kolei stwierdzenie ich zasadności ma znaczenie wyłącznie jako racja ewentualnego stwierdzenia zasadności i uwzględnienia zarzutu odniesionego do zaskarżonego kasacją orzeczenia sądu odwoławczego (*vide: wyrok SN z dnia 18 listopada 1996 r., III*

KKN 148/96, OSNKW 1997, z. 1-2, poz. 12; postanowienie SN z dnia 1 marca 2006 r., V KK 341/05, LEX nr 180785; postanowienie SN z dnia 12 sierpnia 2008 r., V KK 45/08, LEX nr 438427).

Wskazać należy, że argumentacja prezentowana w kasacji obrońcy skazanego jest ponadto niespójna. Skarżący przy zastosowaniu zabiegów stylistycznych, polegających na odwołaniu się do powierzchownej oceny materiału dowodowego przez Sąd *ad quem*, ponawia te same *stricte* polemiczne zarzuty, związane z dokonanymi przez Sąd *a quo* ustaleniami faktycznymi. W szczególności artykułowane przez skarżącego naruszenia prawa procesowego, a to naruszenia prawa do obrony, czy zasady swobodnej oceny dowodów poprzez uznanie, że nie działał on w ramach obrony koniecznej, stanowiły *de facto* zmodyfikowany (rozbudowany) na potrzeby postępowania kasacyjnego zarzut błędnych ustaleń faktycznych, sformułowany już uprzednio w skardze odwoławczej.

Wbrew twierdzeniom obrońcy skazanego Sąd II instancji prawidłowo i wyczerpująco odniósł się do kwestii naruszenia art. 156 § 1 k.p.k. w zw. z art. 6 § 1 k.p.k., zaś twierdzenia, że skazany nie miał możliwości zapoznania się z materiałem dowodowym są bezpodstawne (s. 13-14 uzasadnienia SO). Należy zauważyć, że fragment monitoringu został odtworzony na rozprawie w dniu 1 grudnia 2016 r. na wniosek obrońcy oskarżonego, który wskazał na ten właśnie konkretny zakres materiału, który uznał za kluczowy dla prawno-karnej oceny czynu oskarżonego (zob. k. 596, t. III – wniosek dowodowy k. 610, t. IV – protokół z rozprawy z dnia 1 grudnia 2016 r. oraz s. 3 uzasadnienia kasacji). W tej sytuacji uprawnienie procesowe w zakresie zaznajomienia oskarżonego z zapisem monitoringu zostało w pełni zrealizowane, natomiast argumentacja powielana przez skarżącego w kasacji nie znajduje potwierdzenia w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym. Należy podkreślić, że okoliczność, iż oskarżony nie obejrzał całości kilkugodzinnego nagrania, nie pozwala uznać, aby fakt ten miał wpływ na treść zaskarżonego wyroku, tym bardziej, że odtworzono te fragmenty rejestracji video, które obejmowały kluczowe momenty zajścia. Jednocześnie zapis video w sposób jednoznaczny świadczy o prawidłowości poczynionych ustaleń faktycznych, w tym także okoliczności związanych z działaniem oskarżonego polegającym na ugodzeniu nożem pokrzywdzonego A. B. Sugestia skarżącego jakoby brak

zapoznania się oskarżonego z pełnym zapisem video z powodu jego osadzenia w zakładzie karnym uniemożliwił oskarżonemu wskazanie ewentualnych bezpośrednich świadków zdarzenia, którzy nie zostali w sprawie przesłuchani nie wyklucza, że materiał dowodowy zebrany w tej sprawie jest kompletny i pozwalał Sądowi I instancji na poczynienie stanowczych ustaleń. Co więcej, zważyć należy, że obrońca skazanego mając pełny dostęp do zapisu video nie wskazał tych fragmentów zdarzenia zarejestrowanych na nagraniu przez kamery pubu „E.”, mogących chociażby uprawdopodobnić zasadność oczekiwań oskarżonego, co do możliwości wzbogacenia materiału o dowody, które byłyby istotne dla finalnego rozstrzygnięcia.

W realiach rozpoznawanej sprawy nie można mówić ani o obronie koniecznej ze strony A.M., ani nawet o przekroczeniu jej granic. Obrońca wydaje się nie dostrzegać, że to m.in. oskarżony wywołał bezprawny zamach na życie i zdrowie pokrzywdzonego, który rozpoczął się od zwrócenia uwagi przez A. B., aby oskarżony opuścił lokal. Z dokonanych przez Sąd I instancji ustaleń wynika, że oskarżony w momencie zwrócenia mu uwagi przez pokrzywdzonego znajdował się w pobliżu toalet – niedaleko od wyjścia z pubu. Kierując się do wyjścia, zawrócił i ruszył w stronę pokrzywdzonego wypowiadając jakieś uwagi pod jego adresem. Oskarżony miał wówczas w ręku nóż. W momencie kiedy pokrzywdzony chwycił oskarżonego za ubranie z przodu i pchnął go na drzwi prowadzące do toalety, oskarżony pchnął go nożem w klatkę piersiową, w okolice żeber po lewej stronie. Po zadaniu ciosu nożem oskarżony wybiegł z pubu, natomiast pokrzywdzony wyszedł z lokalu, gdzie osunął się na ziemię zachowując przy tym przytomność. Stąd też żaden etap działania skazanego, w szczególności gdy atakował pokrzywdzonego, nie może być rozpatrywany w ramach obrony koniecznej, czy przekroczenia jej granic. Działanie to, co trafnie podkreślił Sąd odwoławczy, stanowiło atak na pokrzywdzonego. Mając na uwadze okoliczności towarzyszące przedmiotowemu zdarzeniu i to, że oskarżony był stroną inicjującą konflikt oraz przejawiającą agresję, a także fakt, iż nie chciał opuścić lokalu i trzymając w ręku niebezpieczne narzędzie czekał aż pokrzywdzony do niego podejdzie, powoływanie się przez autora kasacji na działanie skazanego w ramach obrony koniecznej nie może być oceniane inaczej niż jako nieporozumienie. Agresja oskarżonego

przejawiała się przecież nie tylko w momencie zajścia, w następstwie którego pchnął nożem pokrzywdzonego, ale ujawnił ją jeszcze wcześniej na sali dyskoteki, gdzie niszczył mienie i stanowił zagrożenie dla osób tam przebywających, a także w korytarzu, kiedy wykazywał agresję słowną wobec pokrzywdzonego (właściciela lokalu). Należy podkreślić, że prawo do obrony koniecznej przysługuje zaatakowanemu i tylko osoba napadnięta ma prawo odpierać zamach wszelkimi dostępnymi środkami, które są konieczne do zmuszenia napastnika do odstąpienia od kontynuowania zamachu. Natomiast prawidłowe ustalenia obu Sądów dokonane w tej sprawie, których kwestionowanie w postępowaniu kasacyjnym jest niedopuszczalne, wskazują, że oskarżony był wyłącznie agresorem i w żadnej sekwencji zdarzenia jego zachowanie nie uległo zmianie w taki sposób, aby uznać je za działanie obronne.

W samym zarzucie kasacyjnym skarżący nie nawiązywał do drugiego z zarzucanych oskarżonemu czynów polegającego na wzięciu udziału w pobiciu Ł.Z. Natomiast argumenty uzasadnienia kasacji sprowadzają się do kwestionowania ustaleń faktycznych dotyczących tej sekwencji zdarzenia, która nastąpiła po dokonaniu przez oskarżonego przestępstwa na osobie A. B. i przedstawienia własnej interpretacji dowodów dotyczących tego zdarzenia opartych na wyjaśnieniach oskarżonego, który utrzymywał, że nie wziął udziału w pobiciu Ł. Z. Argumentacja ta mogłaby podlegać ocenie w ramach zwykłego środka odwoławczego. Natomiast tego rodzaju kontrola w postępowaniu kasacyjnym jest niedopuszczalna, o czym przekonuje treść art. 523 k.p.k.

Mając powyższe na uwadze oraz nie dopatrując się uchybień z art. 439 k.p.k. Sąd Najwyższy na podstawie art. 537 § 1 k.p.k. oddalił kasację obrońcy skazanego jako oczywiście bezzasadną.

O kosztach sądowych postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 636 § 1 k.p.k. w zw. z art. 637a k.p.k.

